

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 5Asan/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 5019200669
Dátum vydania rozhodnutia: 31. mája 2023
Meno a priezvisko: Mgr. Kristína Babiaková
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:5019200669.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudkýň JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD., v právnej veci žalobcu: P. S., F.. X. D. XXXX, Q. T. C. X, H., právne zastúpeného advokátom: Ladislav Csákó so sídlom Hviezdoslavova č. 4, Rožňava, proti žalovanému: Generálny štáb ozbrojených síl Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova č. 8, Bratislava; v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia náčelníka žalovaného č. KaGŠ-25-47/2019-PravO zo dňa 13. augusta 2019, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/134/2019-109 zo dňa 24. novembra 2020, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/134/2019-109 zo dňa 24. novembra 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca bol dňa 20. mája 2018 určený do zmeny (na výkon služby) vojenského útvaru ako 1. pomocník dozorového vchodu, kde služobný čas rannej zmeny bol stanovený v dobe od 06:00 do 20:00 hod. V daný deň sa preto žalobca nachádzal v objekte Práporu radiačnej, chemickej a biologickej ochrany Rožňava (ďalej len „PRCHBO“) v čase 07:33 hod., kde mu bola príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru v Rožňave vykonaná dychová skúška na prítomnosť alkoholu v dychu. Touto mu bola nameraná hodnota 1,02 promile alkoholu a pri opakovanej dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v dychu v čase 07:50 hod. bola nameraná hodnota 0,98 promile. Po príchode Vojenskej polície Rožňava bol menovaný opätovne podrobený vykonaniu dychovej skúšky na prítomnosť alkoholu v dychu, kde mu bola v čase 08:38 hod. nameraná hodnota alkoholu v dychu 1,02 promile, pri ďalšej dychovej skúške o 09:10 hod. hodnota 1,02 promile a pri poslednej opakovanej skúške o 09:42 hod. hodnota 0,87 promile. Žalobca mal na vysvetlenie predmetnej situácie uviesť, že dňa 19. mája 2018 bol na rodinnej oslave v obci Plešivec, kde požíval alkohol (vodku 40 % v množstve asi 0,5 litra). Na oslave mal byť do 24:00 hod. a hneď na to išiel spať. O tom, že nasledujúci deň má nastúpiť do služby, vedel.

2. Z dôvodu, že žalobca bol podozrivý z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu vyhýbania sa služobnému úkonu alebo výkonu vojenskej služby podľa § 401 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) bola predmetná vec odstúpená na Vojenskú políciu, Oddelenie odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti Prešov. Uznesením Vojenskej polície ČVS: VPTN-25/OdV-V-2018 zo dňa 18. júna 2018 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za prečin vyhýbania sa služobnému úkonu alebo výkonu vojenskej služby podľa § 401 ods. 1 Trestného zákona na podklade skutkových okolností uvedených v bode 1.
3. Uznesením Vojenskej polície, oddelenia policajného výkonu Prešov ČVS: VP-1/OPV-PO-2018 zo dňa 26. februára 2019 bola vec postúpená veliteľovi Vojenského útvaru 7945 Rožňava na disciplinárne konanie, keďže výsledky skráteného vyšetrovania preukazovali, že nešlo o trestný čin, ale išlo o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní. Spis bol fakticky postúpený podaním zo dňa 18. marca 2019 (doručený dňa 20. marca 2019).
4. Dňa 1. apríla 2019 bol riaditeľovi personálneho úradu ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „prvostupňový orgán“) doručený návrh na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej službe profesionálnych vojakov“) z dôvodu, že žalobca dňa 20. mája 2018 porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka tým, že nastúpil v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu.
5. Súčasťou príloh návrhu (v rámci spisu z trestného konania) bola aj kópia časti Knihy kontrol na požitie alkoholických nápojov Vojenského útvaru 7945 Rožňava (zo dňa 13. marca 2018, počet listov 49), kde bola uvedená kontrola žalobcu na požitie alkoholických nápojov uskutočnená dňa 20. mája 2018 s pozitívnym výsledkom (1,55 promile) s podpisom žalobcu ako aj kontrolujúceho zamestnanca - P. E. E. A., H..
6. Prvostupňový orgán oznámil žalobcovi začatie konania o prepustení zo služobného pomeru dňa 9. apríla 2019 a určil mu lehotu 3 pracovných dní na vyjadrenie ku konaniu. Predmetnú lehotu na základe žiadosti žalobcu predĺžil prvostupňový orgán do 15. mája 2019, o čom bol žalobca upovedomený dňa 3. mája 2019.
7. Podaním zo dňa 14. mája 2019 (doručeným dňa 16. mája 2019) oznámil žalobca prvostupňovému orgánu, že si zvolil právneho zástupcu a požiadal o nahliadnutie do administratívneho spisu za účelom vyjadrenia na deň 23. mája 2019.
8. Prvostupňový orgán vydal dňa 16. mája 2019 personálny rozkaz č. 3637 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov prepustil žalobcu zo služobného pomeru profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe z dôvodu, že porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka, a to tým, že dňa 20. mája 2018 nastúpil v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu.
9. V rámci odvolacieho konania bol zabezpečený podklad „Správa o udalosti“ č. Prchbo-70-63/2018 zo dňa 20. mája 2018, Vojenský útvar 7945 Rožňava. Z predmetnej správy vyplýva, že dňa 20. mája 2018 mal žalobca meškať na nástup do služby a prišiel až o 07:05 hod. Pred vydaním zbrane sa žalobca podrobil kontrole na alkohol s pozitívnym výsledkom 1,55 promile. Následne P. E. E. A., H. privolal Vojenskú políciu Trenčín a o situácii informoval veliteľa útvaru PRCHBO. Na žiadosť vojenskej polície boli privolaní príslušníci Policajného zboru Slovenskej republiky k vykonaniu skúšky na alkohol certifikovanými zariadeniami v čase 07:25 hod. Udalosť bola hlásená dňa 20. mája 2018 o 07:17 hod. P. E. E. A. Vojenskej polícii Trenčín, D 1. mechanizovanej brigády Pozemných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky, veliteľovi útvaru PRCHBO, štátnej polícii a NPC PRCHBO.
10. Žalovaný listom zo dňa 18. júna 2019 vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k podkladom odvolacieho rozhodnutia v lehote 5 pracovných dní od doručenia výzvy. Žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, dňa 1. júla 2019 požiadal o nahliadanie do spisu, resp. o oznámenie miesta a času nahliadnutia do spisu.
11. Dňa 31. júla 2019 kontaktoval poverený zamestnanec žalovaného právneho zástupcu žalobcu (po predchádzajúcej dohode) telefonicky, za účelom dohody termínu vykonania nahliadnutia do spisu. Ten s ohľadom na pracovnú a časovú zaneprázdnenosť na požiadavke nahliadnutia do spisu netrval (úradný záznam zo dňa 31. júla 2019).
12. Žalovaný rozhodnutím náčelníka Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky č.: KaGŠ-25-47/2019-PravO zo dňa 13. augusta 2019 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) zamietol

odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Žalovaný mal z písomných podkladov viažucich sa k veci za preukázané, že dňa 20. mája 2018 došlo zo strany žalobcu k protiprávnemu konaniu, keď nastúpil do služby (teda pri výkone štátnej služby) pod vplyvom alkoholu. Týmto konaním sa žalobca dopustil porušenia povinnosti profesionálneho vojaka podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov.

13. K námietkam žalobcu žalovaný uviedol, že návrh na prepustenie žalobcu bol spracovaný veliteľom útvaru dňa 26. marca 2019 a dňa 1. apríla 2019 bol predložený riaditeľovi personálneho úradu. Návrh bol spracovaný po doručení registratúrneho záznamu Vojenskej polície - „voj. 2. J. P. S. prečin vyhýbania sa služobného úkonu alebo výkonu vojenskej služby podľa § 401 ods. 1 trestného zákona - zaslanie spisového materiálu“ ČVS: VP-1/OVP-PO-2018 dňa 20. marca 2019. Týmto dňom sa veliteľ útvaru v zmysle § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov dozvedel o dôvode na skončenie služobného pomeru so žalobcom. Návrh bol preto podaný v zákonnej lehote. Do 20. marca 2016 mal podľa žalovaného veliteľ informácie len o tom, že žalobca požil alkoholické nápoje a na výkon služby nastúpil pod vplyvom alkoholu a poznal výsledky dychových skúšok. Nemal však vedomosť o výsledku znaleckého dokazovania v trestnom konaní, ktorým znalec vyvrátil tvrdenia žalobcu o tom, že alkohol pred nástupom do služby nekonzumoval a k jeho zisteniu došlo po požití liekov. Teda až zo záveru znaleckého dokazovania podľa žalovaného bolo definitívne ustálené, že vznikol dôvod na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru. Podľa názoru žalovaného veliteľ útvaru nemôže konať len na základe akéhokoľvek podozrenia, že došlo k naplneniu dôvodu na prepustenie zo služobného pomeru, ale len vtedy, ak sú tieto dôvody aj riadne zistené a preukázané.

14. K nahliadnutiu do spisu žalovaný uviedol, že dňa 31. júla 2019 bol právny zástupca žalobcu telefonicky kontaktovaný žalovaným s možnosťou oboznámenia sa so spisom v odvolacom konaní, avšak tento uviedol, že sa nachádza na dovolenke mimo územia Slovenskej republiky a nahliadnutie do spisu nevyužije.

II.

Konanie pred správnym súdom a jeho rozhodnutie

15. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca správnu žalobu, ktorou žiadal rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žalobca namietal, že prvostupňový orgán mu odoprel prístup k jeho procesným právam, keď mu neumožnil nahliadať do spisu pred vydaním prvostupňového rozhodnutia. Aktivita žalovaného k zhojeniu tejto vady bola podľa názoru žalobcu neprípustná, keďže prišla až po vydaní prvostupňového rozhodnutia a to navyše v čase dovolenky ním zvoleného právneho zástupcu. Žalobca tiež zastáva názor, že o dôvode na prepustenie žalobcu podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov sa veliteľ žalobcu dozvedel dňa 20. mája 2018. Od tohto dňa plynula príslušnému orgánu lehota 30 dní podľa § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov na podanie návrhu na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru, ktorú však veliteľ útvaru žalobcu nevyužil. Návrh bol podaný až dňa 1. apríla 2019. Znalecký posudok vyhotovený v trestnom konaní je podľa názoru žalobcu irelevantný. Hoci v predmetnej veci prebiehali paralelne dve konania - trestné a správne, tieto dve konania sa neovplyvňujú. Poukazoval tiež na skutočnosť, že v čase vykonania dychovej skúšky sa žalobca k požitiu alkoholu priznal a vo vzťahu k veliteľovi útvaru sa nebránil argumentáciou o požití lieku, ktorý mohol ovplyvniť výsledky dychovej skúšky.

16. Žalovaný vo svojom vyjadrení k správnej žalobe v podstatnom poukázal na argumentáciu uvedenú vo svojom rozhodnutí. K nahliadnutiu do spisu zdôraznil, že z administratívneho spisu vyplýva, že žalobca svoje právo nahliadnuť do spisu v prvostupňovom konaní nevyužil v určenej lehote, požiadal o predĺženie lehoty a nevyužil ani túto. O nahliadnutie požiadal až v ďalšom úkone, ktorý uskutočnil v predĺženej lehote. Postup žalobcu preto žalovaný považoval za účelový. Právny zástupca žalobcu pritom tohto zastupoval aj v trestnom konaní, ktorého výsledky predstavovali podklad pre konanie o prepustení žalobcu, preto musel byť o podkladoch prvostupňového rozhodnutia oboznámený. Ďalšiu možnosť o nahliadnutie do spisu v odvolacom konaní rovnako podľa žalovaného zmaril právny zástupca žalobcu, pretože z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti na nahliadnutí netrval. Žalobca si fotokópiu spisu nevyžiadal.

17. Vo svojej nasledujúcej replike žalobca v podstatnom zotrval na argumentácií uvedenej v správnej žalobe.

18. Správny súd rozsudkom č. k. 30S/134/2019-109 zo dňa 24. novembra 2020 (ďalej len „rozsudok správneho súdu“ alebo „napadnutý rozsudok“) zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Správny súd dospel k právnomu názoru, že prvostupňové rozhodnutie ako aj rozhodnutie žalovaného predstavujú rozhodnutia týkajúce sa správneho trestania, a preto v nich nemalo chýbať (konkrétne v ich výroku) jasné vymedzenie skutku, za ktorý je žalobca postihnutý. Takéto vymedzenie musí obsahovať miesto, čas, spôsob spáchania, prípadne iné skutočnosti, ktoré sú nevyhnutné preto, aby bol skutok nezameniteľný s inými skutkami. Uvedenie skutku v odôvodnení rozhodnutia pritom nie je postačujúce. Rozhodnutie žalovaného a prvostupňové rozhodnutie takéto vymedzenie neobsahujú, v čom videl správny súd prvý moment nezákonnosti rozhodnutia žalovaného.

19. Správny súd sa tiež stotožnil s argumentáciou žalobcu v tom, že prvostupňový orgán neumožnil žalobcovi sa pred vydaním rozhodnutia oboznámiť s podkladmi rozhodnutia nahliadnutím do spisu, čím porušil § 23 ods. 1 v spojení s § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Uvedený nedostatok podľa názoru správneho súdu nemohol byť zhojený v odvolacom konaní, keďže realizácia práv podľa § 23 ods. 1 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku je imanentným predpokladom riadnej formulácie odvolacích námietok. Je podľa správneho súdu neprípustné, aby sa podstata skutkovej a právnej argumentácie v konaní o uložení sankcie presúvala až do odvolacieho konania, keďže až v tomto konaní príslušné orgány poskytli žalobcovi možnosť nahliadnuť do spisu.

20. Pre úplnosť sa správny súd nestotožnil s námietkou žalobcu o zmeškaní lehoty podľa § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov. Táto lehota podľa správneho súdu začala plynúť až od postúpenia trestnej veci, resp. predložením trestného spisu. Až týmto momentom totiž veliteľ mohol ustáliť, ktorý z dôvodov prepustenia uvedených v § 83 ods. 1 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov bude v danej veci daný. Podľa správneho súdu už momentom začatia disciplinárneho konania musí byť obvinenému zrejmé, voči ktorému konkrétnemu previneniu sa má brániť, a ktoré mu je kladené za vinu. S ohľadom na okolnosti prípadu totiž do ukončenia trestného konania v predmetnej veci prichádzali do úvahy dva potenciálne dôvody pre skončenie služobného pomeru, a to ten podľa § 83 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov (porušenie základnej povinnosti podľa § 134 ods. 2 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov) alebo ten, podľa § 83 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov (právoplatné odsúdenie profesionálneho vojaka za trestný čin). Až po skončení trestného konania mohlo byť veliteľovi útvaru zrejmé, že dôvod na skončenie služobného pomeru podľa § 83 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v predmetnej veci neprichádza do úvahy.

III.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

21. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

22. Sťažovateľ zastáva názor, že rozhodnutie o prepustení profesionálneho vojaka so služobného pomeru nepatrí to oblasti správneho trestania, je osobitným, samostatným konaním, ktoré existuje paralelne popri disciplinárnom a trestnom konaní. V tomto sa preto správny súd podľa názoru sťažovateľa mylí. To, že konanie o prepustení zo služobného pomeru nie je súčasťou disciplinárnych konaní a nespadá do rozsahu správneho trestania vyplýva podľa názoru sťažovateľa aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/3/2012 zo dňa 20. marca 2012. Preto nemožno klásť na rozhodnutie žalovaného a prvostupňového orgánu požiadavky súvisiace s jasným vymedzením skutku, za ktorý je žalobca sankcionovaný, vo výroku rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného a prvostupňového orgánu sú podľa názoru žalovaného riadne formulované.

23. Rovnako sa žalovaný nestotožnil ani s právnym posúdením správneho súdu týkajúcim sa vady neumožnenia nahliadnutia do súdneho spisu. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že opakovane sa snažil žalobcovi vyhovieť a predĺžil mu lehotu, v ktorej mohol realizovať svoje práva. Žalobca mohol kedykoľvek počas určenej lehoty realizovať nahliadnutie do spisu, napriek tomu však už v prvostupňovom konaní konal obštrukčne, až v posledný deň lehoty zaslal prvostupňovému orgánu vyjadrenie, v ktorom si zvolil právneho zástupcu a zároveň požiadal o nahliadnutie do spisu na 23. mája 2019, t. j. po lehote určenej prvostupňovým orgánom. Žalovaný tiež zastáva názor, že predmetný nedostatok bolo možné zhojiť v odvolacom konaní, ktoré tvorí s prvostupňovým konaním jeden celok

(rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/165/2015 zo dňa 26. apríla 2017). Preto podľa názoru žalovaného nedošlo k porušeniu práv žalobcu, keďže žalovaný v odvolacom konaní umožnil žalobcovi oboznámiť sa so spisom a podkladmi rozhodnutia, čo však žalobca nevyužil.

24. Ostatnou námietkou sťažovateľa bolo, že rozhodnutie žalovaného vydal náčelník žalovaného, nie žalovaný ako orgán. Žalovaným v predmetnom súdnom konaní preto nemal byť žalovaný, ale náčelník žalovaného. Náčelník žalovaného disponuje procesnou subjektivitou a spôsobilosťou vystupovať ako žalovaný v predmetnej veci.

25. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalobca, ktorý zastával názor, že jeho právo na oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia prvostupňového orgánu formou nahliadnutia do spisu bolo porušené a napadnutý rozsudok správneho súdu je v tejto časti nepochybne zákonný. Rovnako sa stotožnil s posúdením správneho súdu pokiaľ dospel k názoru, že rozhodnutie o prepustení profesionálneho vojaka zo služobného pomeru spadá pod správne trestanie a vyžaduje jasnú formuláciu skutku vo výroku príslušného rozhodnutia. Rozhodnutia napadnuté v tejto veci takúto formuláciu neobsahujú. K námietke nesprávneho označenia žalovaného sa žalobca nepovažoval za potrebné bližšie vyjadriť. Navrhol pritom kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietnuť.

26. V priebehu kasačného konania, dňa 1. januára 2021, nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3 S v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku a je v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

IV.

Posúdenie kasačného súdu

27. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

28. Kasačný súd bol sťažovateľom v podstatnom vyzvaný, aby posúdil, (i) či rozhodnutie o prepustení profesionálneho vojaka zo služobného pomeru podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov je rozhodnutím vo veciach správneho trestania podľa § 194 ods. 1 SSP a či sa na neho vzťahuje požiadavka jasného a určitého vymedzenia sankcionovaného skutku vo výroku rozhodnutia; (ii) či v predmetnom prípade došlo k porušeniu práva žalobcu podľa § 23 ods. 1 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku v prvostupňovom konaní a či táto vada bola odstrániteľná v odvolacom konaní a (iii) či bol v správnej žalobe označený za žalovaného pasívne vecne legitimovaný subjekt.

IV.A K rozhodnutiam vo veciach správneho trestania a k požiadavke formulácie skutku vo výroku rozhodnutia o prepustení profesionálneho vojaka zo služobného pomeru

29. Podľa ustanovenia § 194 ods. 1 SSP správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

30. Podľa ustanovenia § 195 písm. c) SSP správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie.

31. Podľa § 2 ods. 8 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený

alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

32. Podľa § 83 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019: Štátna služba profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe a stálej štátnej službe sa skončí prepustením zo služobného pomeru (ďalej len „prepustenie“), ak c) porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 1 písm. n) alebo ods. 2 alebo obmedzenie alebo zákaz podľa § 12, alebo zákaz podľa § 13.

33. Podľa § 91 ods. 4 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 personálny rozkaz podľa odseku 1 písm. b) až d) obsahuje

a) označenie služobného úradu,

b) výrok vo veci s uvedením ustanovení právnych predpisov, podľa ktorých sa personálny rozkaz vydal,

c) vojenskú hodnosť, titul, meno a priezvisko profesionálneho vojaka,

d) dátum a miesto narodenia profesionálneho vojaka,

e) funkciu a miesto výkonu štátnej služby profesionálneho vojaka,

f) evidenčné a štatistické údaje,

g) odôvodnenie, v ktorom sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre personálny rozkaz, akými úvahami bol vedený služobný úrad, ktorý personálny rozkaz vydal pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval,

h) poučenie o tom, či je personálny rozkaz konečný, či a v akej lehote sa možno proti nemu odvolať, komu a kde možno odvolanie podať a či je personálny rozkaz preskúmateľný súdom,

i) dátum vydania personálneho rozkazu a odtlačok okrúhlej pečiatky so štátnym znakom,

j) meno, priezvisko, funkcia a podpis vedúceho služobného úradu, ktorý personálny rozkaz vydal; ak ide o profesionálneho vojaka aj vojenskú hodnosť.

34. V nadväznosti na prvú námietku sťažovateľka kasačný súd uvádza, že podľa jeho už ustálenej rozhodovacej činnosti konanie o prepustení policajta či profesionálneho vojaka zo služobného pomeru, pokiaľ je vedené v dôsledku porušenia ich povinností, je svojou povahou sankčným disciplinárnym konaním, a preto sú takéto veci prejednávané ako správne žaloby vo veciach správneho trestania podľa § 194 ods. 1 a nasl. SSP (napr. rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžk/14/2020 zo dňa 24. februára 2022, bod 17, sp. zn. 2Asan/3/2020 zo dňa 16. decembra 2021, ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Asan/20/2020 zo dňa 25. januára 2021 a iné). Kasačný súd v tomto smere preto konštatuje, že správny súd postupoval správne, pokiaľ na prípad žalobcu aplikoval ustanovenia § 194 a nasl. SSP. Súčasne kasačný súd nevidí žiadne dôvody na to, aby sa od ustáleného náhľadu jeho judikatúry na takéto prípady v danej veci odchýlil.

35. Agenda správneho trestania je pre správne súdnictvo špecifická tým, že správne súdy sú aj nad rámec žalobných bodov povinné skúmať, či v administratívnom konaní došlo k dodržaniu základných zásad trestného konania (§ 195 písm. c) SSP). Kasačný súd sa tiež stotožňuje so správnym súdom v tom, že jednou zo základných zásad trestného konania je zásada ne bis in idem (§ 2 ods. 8 Trestného poriadku). Táto zásada nepochybne nepriamo kladie na príslušné orgány aj požiadavku, aby jasne, určito, zrozumiteľne a nezameniteľne vymedzili skutok, za ktorý má byť určitá osoba sankcionovaná. Len takéto vymedzenie skutku totiž môže zabrániť tomu, aby bola určitá osoba viac krát sankcionovaná za ten istý skutok. Z predmetnej zásady však nemožno bez ďalšieho vyvodiť, že takéto vymedzenie skutku musí byť obsiahnuté len vo výroku správneho rozhodnutia, keď to explicitná osobitná právna úprava nevyžaduje. Ak to osobitná právna úprava umožňuje, vymedzenie skutku môže byť obsiahnuté aj v inej časti administratívneho rozhodnutia, napr. v jeho odôvodnení, ak to nemá dopad na požadovanú kvalitatívnu stránku vymedzenia sankcionovaného skutku.

36. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje napr. na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžk/4/2019 zo dňa 27. októbra 2021, bod 25:

„Kasačný súd sa však nestotožnil s kasačnou námietkou, že personálny rozkaz neobsahuje dôvod prepustenia tak, ako to má na mysli § 194 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Kasačný súd má za to, že dôvod prepustenia zo služobného pomeru (skutok) nemusí byť uvedený vo výroku personálneho rozkazu, ako je to napríklad v rozhodnutiach o trestných činoch, priestupkov či iných správnych deliktach (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžo/238/2009), keďže § 241 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. nevyžaduje uvádzať skutok vo výroku, ale v zmysle § 194 ods. 1 cit. zákona môže byť uvedený aj v inej časti personálneho rozkazu, avšak tak, aby bol zrozumiteľne a jasne vyjadrený. V danom prípade

sa tak stalo, keď dôvod prepustenia bol uvedený v časti odôvodnenia, čo napokon nenamietal ani sťažovateľ. Nie je chybou, pokiaľ v odôvodnení bolo ďalej pokračované a boli v ňom uvádzané aj vyjadrenia sťažovateľa. Taktiež personálny rozkaz je v súlade s § 241 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. keď obsahuje výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní, ako aj ďalšie formálne náležitosti uvedené v tomto ustanovení.“

37. Kasačný súd dáva do pozornosti, že náležitosti personálneho rozkazu o prepustení profesionálneho vojaka zo štátnej služby sú uvedené v § 91 ods. 4 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019. Z predmetného ustanovenia nie je možné bez ďalšieho vyvodiť, že by vymedzenie skutku, pre ktorý je profesionálny vojak sankcionovaný prepustením zo služobného pomeru, malo byť vymedzené len vo výroku personálneho rozkazu. Podľa názoru kasačného súdu preto takéto vymedzenie skutku (ak je jasné, určité, zrozumiteľné a nezameniteľné) môže byť obsiahnuté aj v odôvodnení personálneho rozkazu.

38. Kasačný súd konštatuje, že prvostupňové rozhodnutie obsahuje výrok s uvedením rozhodnutia vo veci (prepustenie zo služobného pomeru profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe) a s uvedením príslušných ustanovení (podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov) tak, ako to vyžaduje § 91 ods. 4 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019. Rovnako v odôvodnení obsahuje tiež jasné vymedzenie sankcionovaného skutku, a teda, že žalobca dňa 20. mája 2018 mal nastúpiť do výkonu štátnej služby na pracovisko vojenského útvaru pod vplyvom alkoholu, čo bolo zistené opakovanými skúškami na alkohol v dychu žalobcu, čím sa dopustil porušenia povinnosti podľa § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov. Prvostupňové rozhodnutie tak obsahuje všetky formálne a obsahové náležitosti, a po tejto stránke ho kasačný súd vyhodnotil ako zákonné.

39. Správny súd preto v tejto časti vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

IV.B K porušeniu práva žalobcu na nahliadnutie do spisu a k možnosti vyjadriť sa k podkladom prvostupňového rozhodnutia pred jeho vydaním

40. Podľa ustanovenia § 91 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 personálny rozkaz sa vydáva pri skončení štátnej služby prepustením podľa § 83 ods. 1, 2 a ods. 4 až 6, § 84 a § 98 ods. 4.

41. Podľa ustanovenia § 219 ods. 3 zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 na právne vzťahy profesionálneho vojaka sa v prípadoch uvedených v § 91 ods. 1 písm. c) primerane vzťahujú ustanovenia § 1, § 3 ods. 1, 2, 4 a 5, § 4 ods. 1, § 5, 6, § 9 až 15, § 16, 17, § 19 ods. 2, § 20 až 24, § 25 ods. 5, § 27, 28, § 31 až 33, § 37 ods. 1, § 40 až 43, § 45, 52, 53, 57, § 59 až 60a a § 62 až 70 všeobecného predpisu o správnom konaní.

42. Podľa ustanovenia § 23 ods. 1 Správneho poriadku účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazeráť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

43. Podľa ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

44. V nadväznosti na druhú kasačnú námietku sťažovateľa kasačný súd konštatuje, v zhode so správnym súdom, že prvostupňový orgán znemožnením nahliadnutia do spisu právneho zástupcovi žalobcu pred vydaním prvostupňového rozhodnutia a bez bližšieho vysporiadania sa s touto skutočnosťou v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia porušil procesné práva žalobcu podľa § 23 ods. 1 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku. Kasačný súd v tomto smere môže len dodať, že je to práve správny orgán, ktorý je pánom správneho konania, a toto musí organizovať tak, aby dokázal vydať rozhodnutie v zákonom stanovených lehotách, avšak za plného rešpektu k procesným právam účastníka konania. Pokiaľ tieto práva obmedzuje, musí sa s touto skutočnosťou minimálne vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia, čo v predmetnej veci prvostupňový orgán neurobil.

45. Na druhej strane však kasačný súd dáva do pozornosti svoju rozhodovaciu činnosť, ktorá sa ustálila na právnom názore, že (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ/98-102/02 zo dňa 17. decembra 2002):

„Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Konanie a postup správneho orgánu majú povahu synonym. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav, čo najúplnejšie, prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi.... Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu prívodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“

46. V tomto kontexte považuje kasačný súd za podstatné, že hoci v procesnom postupe prvostupňového orgánu došlo k pochybeniu, žalovaný pred vydaním rozhodnutia v odvolacom konaní vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia a umožnil mu tiež nahliadnuť do administratívneho spisu (body 10 a 11 tohto rozsudku). Túto možnosť však žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu nevyužil (bod 11 tohto rozsudku). Kasačný súd zdôrazňuje, že pokiaľ bol právny zástupca žalobcu na plánovanej dovolenke alebo pracovne zaneprázdnený, táto skutočnosť mu nebránila v tom, aby nahliadnutie do administratívneho spisu zabezpečil či už svojím zamestnancom (§ 16 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov; ďalej len „zákon o advokácii“) alebo prostredníctvom iného advokáta (§ 16 ods. 1 zákona o advokácii) či priamo žalobcom. Právny zástupca žalobcu tak celkom zjavne nemal záujem o skutočné oboznámenie sa s administratívnym spisom a z jeho strany išlo len o obštrukčný postup.

47. Kasačný súd sa nezhoduje so správnym súdom v tom, že by úkony odvolacieho orgánu vykonané v tomto smere (body 46, 10 a 11 tohto rozsudku) neboli spôsobilé zhojiť nedostatky v procesnom postupe prvostupňového orgánu v predmetnej veci. Kasačný súd dáva do pozornosti princíp jednoty správneho konania a poukazuje tiež na to, že odvolací orgán je povinný v odvolacom konaní v zásade preskúmať napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu aj nad rámec odvolacích námietok účastníka konania (§ 59 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 219 ods. 3 a § 91 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019). Keďže v odvolacom konaní v predmetnej veci neplatí koncentračná zásada, nič nebránilo žalobcovi, aby sa riadne oboznámil s kompletným administratívnym spisom a vo svojom vyjadrení v odvolacom konaní vzniesol svoje námietky vyplývajúce z jeho oboznámenia sa s administratívnym spisom. Odvolací orgán - žalovaný by pritom bol povinný sa v plnom rozsahu s týmito námietkami vysporiadať a žalobca by tak fakticky neutrpel žiadnu ujmu na podstate jeho procesných práv - možnosti oboznámiť sa a spochybníť dôkazy, ktoré sú podkladom rozhodnutia vydaného proti nemu. Vyššie uvedené skutočnosti vedú kasačný súd k názoru, že úkony vykonané žalovaným v odvolacom konaní (umožnenie nahliadnutia do spisu v odvolacom konaní pred vydaním rozhodnutia, čo však právny zástupca žalobcu nevyužil) zhojili zistené vady prvostupňového konania v tomto smere.

48. Správny súd preto vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ procesné nedostatky v postupe prvostupňového orgánu vzhliadol ako dôvody zrušenia rozhodnutia žalovaného, i keď boli v odvolacom konaní zhojené.

IV.C K námietke prekročenia lehoty na spracovanie a podanie návrhu na prepustenie profesionálneho vojaka zo štátnej služby

49. Podľa ustanovenia § 83 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 štátna služba profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe a stálej štátnej službe sa skončí prepustením zo služobného pomeru (ďalej len „prepustenie“), ak porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 1 písm. n) alebo ods. 2 alebo obmedzenie alebo zákaz podľa § 12, alebo zákaz podľa § 13.

50. Podľa § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 profesionálny vojak nesmie nastúpiť v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu.

51. Podľa § 401 ods. 1 Trestného zákona kto v úmysle vyhnúť sa plneniu služobného úkonu sa poškodí na zdraví, predstiera chorobu, falšuje listinu, zneužije návykovú látku alebo použije iný úskok, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

52. Podľa ustanovenia § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 návrh na prepustenie spracuje veliteľ do 30 dní odo dňa, keď zistil dôvod na prepustenie podľa § 83 ods. 1 písm. a) až g), k) a n), § 83 ods. 4 písm. b) a c), § 83 ods. 5 písm. b) až g) a § 83 ods. 6.

53. Kasačný súd konštatuje, že už doteraz uvedené závery by postačovali pre zrušenie napadnutého rozsudku správneho súdu. Pozornosti kasačného súdu však neuniklo, že nad rámec dôvodov, ktoré viedli správny súd k zrušeniu rozhodnutia žalovaného, tento sa vysporiadal aj s argumentáciou žalobcu o prekročení lehoty na spracovanie a podanie návrhu na prepustenie profesionálneho vojaka zo štátnej služby v predmetnej veci. Tomuto žalobnému bodu správny súd nevyhoviel.

54. Ani v tejto časti sa však kasačný súd s posúdením správneho súdu nestotožňuje. Ustanovenie § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 upravuje 30 dňovú lehotu od momentu zistenia dôvodu na prepustenie pre príslušného veliteľa na spracovanie návrhu na prepustenie profesionálneho vojaka. Účelom predmetnej lehoty je zabrániť šikane podriadeného profesionálneho vojaka zo strany veliteľa voľnou časovou dispozíciou s podaním návrhu na skončenie služobného pomeru. Momentom začatia plynutia predmetnej lehoty je moment zistenia dôvodu pre prepustenie profesionálneho vojaka.

55. V súvislosti s dôvodom prepustenia podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 kasačný súd uvádza, že tento spočíva v tom, že profesionálny vojak nastúpil v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu, čím porušil svoju zákonnú povinnosť. Pokiaľ preto veliteľ útvaru získa informácie a dôkazy o tom, že profesionálny vojak nastúpil do služby v služobnom čase pod vplyvom alkoholu, má dostatok informácií pre spísanie návrhu podľa § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019.

56. V predmetnej veci dáva kasačný súd do pozornosti, že už dňa 20. mája 2018 získal veliteľ príslušného útvaru vedomosť o skutočnosti, že žalobca nastúpil do služby pod vplyvom alkoholu (bod 9 tohto rozsudku). Veliteľ útvaru mal tiež k dispozícii rozpis zmien/služieb profesionálnych vojakov (vrátane zmeny žalobcu dňa 20. mája 2018), mal tiež k dispozícii pozitívne výsledky skúšky na alkohol dňa 20. mája 2018 vo výkone služby, ktoré sám žalobca potvrdil (bod 5 tohto rozsudku). To, že tieto informácie mal veliteľ útvaru k dispozícii už dňa 20. mája 2018 vyplýva aj priamo z rozhodnutia žalovaného (bod 13 tohto rozsudku).

57. Kasačný súd je preto toho názoru, že veliteľ útvaru získal dostatok informácií pre spracovanie návrhu na prepustenie žalobcu zo štátnej služby z dôvodu podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 už dňa 20. mája 2018. Pokiaľ preto veliteľ útvaru spracoval návrh podľa § 93 ods. 1 písm. b) v spojení s § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 až dňa 26. marca 2019 a tento návrh predložil dňa 1. apríla 2019, prekročil zákonnú 30 dňovú lehotu.

58. Ak sťažovateľ poukazoval na skutočnosť, že až v trestnom konaní (znaleckým dokazovaním) sa ustálilo, že žalobca bol dňa 20. mája 2018 pod vplyvom alkoholu a nie pod vplyvom liekov, s týmto tvrdením sa kasačný súd nestotožňuje. V administratívnom spise nie je obsiahnutá ani jedna listina, ktorá by potvrdzovala to, že žalobca sa vo vzťahu k veliteľovi útvaru či kontrolujúcemu zamestnancovi útvaru bránil argumentáciou, že nepožil alkoholické nápoje. Práve naopak, svoju chybu si žalobca priznal. Argumentáciu o užití liekov žalobca vzniesol až v trestnom konaní, ktoré však nevedol veliteľ útvaru a prebiehalo nezávisle od veliteľa útvaru. Táto argumentácia vznesená v samostatnom trestnom konaní zo strany žalobcu preto nemohla spôsobiť odloženie plynutia lehoty podľa § 93 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 vo vzťahu k veliteľovi útvaru žalobcu, a to do ukončenia trestného konania v danej veci. Navyše, ak by aj žalobca hneď argumentoval pozitívnymi liekmi, veliteľ útvaru mal už dňa 20. mája 2018 informáciu o pozitívnej dychovej skúške žalobcu, čo samo o sebe postačuje na podanie návrhu a prípadná otázka požitia liekov by bola predmetom skúmania v disciplinárnom konaní.

59. Pokiaľ správny súd uviedol, že až ukončením trestného konania sa definitívne ustálil dôvod prepustenia žalobcu zo štátnej služby, ani s týmto názorom sa kasačný súd nestotožňuje. Dôvody pre prepustenie profesionálneho vojaka zo služobného pomeru podľa § 83 ods. 1 písm. c) a e) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 sú totiž samostatné a neovplyvňujúce sa dôvody. Skutočnosť, že v budúcnosti môže vzniknúť iný dôvod pre prepustenie zo

služobného pomeru ešte neznamená, že veliteľovi útvaru neplynie lehota pre spracovanie návrhu na prepustenie zo služobného pomeru z iného dôvodu, ktorý je už v danom čase daný.

60. Kasačný súd tiež dáva do pozornosti, že konanie o prepustení profesionálneho vojaka zo služobného pomeru z dôvodu podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 žiadnym spôsobom nesúvisí a neprelína sa s trestným konaním vedeným vo veci podozrenia zo spáchania prečinu podľa § 401 ods. 1 Trestného zákona. Trestný čin podľa § 401 ods. 1 Trestného zákona totiž chráni iný záujem (zabezpečenie výkonu vojenskej služby) a je aj po skutkovej stránke odlišný (úmyselné privodenie si stavu, ktorý bráni vykonaniu služobného úkonu), ako verejný záujem (zabezpečenie služobnej disciplíny) a skutok (výkon služby v služobnom čase pod vplyvom alkoholu) riešený dôvodom prepustenia profesionálneho vojaka zo služobného pomeru podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019.

61. Vyššie uvedené obiter dictum závery správneho súdu sú preto nesprávne.

IV.D K pasívnej legitímácii žalovaného

62. Pre úplnosť kasačný súd uvádza, že námietku absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nepovažoval za dôvodnú.

63. Kasačný súd si uvedomuje, že rozhodnutie o odvolaní vydal náčelník žalovaného. Vzťahom žalovaného a jeho vrcholného predstaviteľa, resp. obdobnými problémami vzťahu ministra a ministerstva sa už kasačný súd ako aj odborná spisba venovali opakovane, pričom dospeli k názoru, že (za všetky napr. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Svk/2/2022 zo dňa 30. marca 2022, bod 33): „pri ústredných orgánoch štátnej správy je žalovaným tento orgán, aj keď rozhodnutie vydal ten, kto stojí na jeho čele (minister, predseda, vedúci). Ministerstvo je centralizovaným a monokratickým orgánom štátnej správy, na čele ktorého stojí minister vymenovaný prezidentom na návrh predsedu vlády. Administratívnu subjektivitu má ministerstvo, ktoré je definované ako právnická osoba (§ 35 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov), pričom minister nie je sám osebe orgánom verejnej správy, ale osobou stojacou v čele tohto orgánu verejnej správy. Za zodpovedajúce zákonu sa preto považuje správna žaloba, ktorá smeruje proti ministerstvu (resp. inému ústrednému orgánu verejnej správy), pričom sa žalobca správne domáha zrušenia rozhodnutia ministra (predsedu, vedúceho úradu a pod).“

64. Primerane uplatňujúc vyššie uvedené názory na predmetný prípad kasačný súd konštatuje, že v predmetnej veci bol správne označený za žalovaného príslušný orgán (právnická osoba) a nie náčelník žalovaného, ako predstaviteľ príslušného orgánu.

IV.E K ďalšiemu postupu správneho súdu

65. Podľa ustanovenia § 83 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom do 31. decembra 2019 štátna služba profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe a stálej štátnej službe sa skončí prepustením zo služobného pomeru (ďalej len „prepustenie“), ak porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 1 písm. n) alebo ods. 2 alebo obmedzenie alebo zákaz podľa § 12, alebo zákaz podľa § 13.

66. Podľa § 83 ods. 1 písm. c) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení účinnom od 1. januára 2023 štátna služba profesionálneho vojaka v dočasnej štátnej službe a stálej štátnej službe sa skončí prepustením zo služobného pomeru (ďalej len „prepustenie“), ak poruší obmedzenie alebo zákaz podľa § 12, alebo zákaz podľa § 13, alebo základnú povinnosť profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 1 písm. n) alebo ods. 2 písm. a), c), písm. d) prvého bodu alebo písm. e), alebo opakovane poruší základnú povinnosť profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 2 písm. b) alebo písm. d) druhého bodu.

67. Podľa § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov profesionálny vojak nesmie nastúpiť v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu.

68. Kasačný súd na základe vyššie uvedených skutočností zistil dôvody pre zrušenie napádaného rozsudku správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. V tomto smere však kasačný súd dáva do pozornosti správneho súdu, že v medziobdobí nadobudla účinnosť novela zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov upravujúca skutkovú podstatu - dôvod prepustenia zo služobného pomeru

podľa § 83 ods. 1 písm. c) s spojením s § 134 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov. Inými slovami, zatiaľ čo podľa právnej úpravy účinnej v čase rozhodovania správnych orgánov bola dôvodom na prepustenie profesionálneho vojaka zo služobného pomeru už skutočnosť, že tento nastúpil v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu (hoci len prvý raz), podľa aktuálnej právnej úpravy sa porušenie predmetnej povinnosti (nastúpenie v služobnom čase na výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu) stáva dôvodom na prepustenie profesionálneho vojaka zo služobného pomeru až v prípade, že toto porušenie nastane opakovane (aspoň 2x). Došlo teda k zmene právnej úpravy k lepšiemu z pohľadu žalobcu.

69. Kasačný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Asan/9/2020 zo dňa 25. augusta 2022, bod 39) „jednou zo základných zásad trestného práva, ktorá sa vzťahuje aj na správne trestanie, je ústavne zakotvená zásada, podľa ktorej sa trestnosť činu posudzuje a trest ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, s výnimkou situácie, ak je neskorší zákon pre páchatel'a priaznivejší (čl. 50 ods. 6 Ústavy).“ Vychádzajúc z tejto zásady platí, že ak skutok, ktorý predstavoval deliktuálne správanie podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase rozhodovania správnych orgánov, už v čase rozhodovania správneho súdu nebude podľa aktuálne platnej a účinnej právnej úpravy deliktuálnym konaním, musí na túto skutočnosť správny súd ex lege v konaní vo veciach správneho trestania prihliadať. Ide o rešpektovanie princípov správneho trestania a aplikácie inštitútu nepravej retroaktivity, ktorá je v prospech páchatel'a (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Asan/9/2017 zo dňa 21. februára 2018).

70. Kasačný súd poukazuje aj podobné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Asan/2/2019 zo dňa 5. novembra 2019, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 20/2021:

„Rešpektujúc princípy správneho trestania, ak správne orgány v rámci konania o správnom delikte uložili sankciu v súlade s právnou úpravou účinnou v čase, keď o tejto sankcii rozhodovali, avšak následne v priebehu súdneho prieskumu došlo k zmene právnej úpravy v prospech páchatel'a, ktorý namietol neprimeranosť (neproporcionálnosť) peňažnej sankcie, pôvodne uloženej správnym orgánom, je povinnosťou správneho súdu prihliadať na zmenu v právnej úprave sankcie, a to aj v prípade, že táto zmena nastala hoci až po právoplatnosti rozhodnutí správnych orgánov vo veci samej.“

71. Keďže v predmetnej veci ide o konanie vo veciach správneho trestania podľa § 194 ods. 1 a nasl. SSP, správny súd bude musieť v ďalšom konaní vyššie uvedenú zmenu zohľadniť podľa § 195 písm. c) a d) SSP.

V.

Záver

72. Kasačný súd, poukazujúc na vyššie uvedené, konštatuje, že kasačná sťažnosť žalobcu bola dôvodná a napádaný rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Preto napádaný rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

73. V ďalšom konaní bude správny súd postupovať tak, ako mu naznačil kasačný súd v bodoch 49 až 60 a bodoch 65 až 71 tohto rozsudku. Vyjadrenými právnymi názormi kasačného súdu je správny súd viazaný (§ 469 SSP).

74. V ďalšom konaní správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

75. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

